Woensdag 20 September 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4313

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etallage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. | Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38. | Kantoorbenodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

De Prins in Nederland.

Brits leger nadert Nijmegen.

BREST VAN DUITSERS GEZUIVERD.

Groot Russisch offensief in de Baltische Staten.

WAAR DE LANDINGEN PLAATSVONDEN.

Versterkingen van luchttroepen en nieuwe voorraden werden voor de derde op 'nvolgende dag aangevoerd naar de g' 'te aanvalszcnes in Nederlano, w'lke thans officiëel genoemd wo'..en als de gebieden v: ' Eindhoven, Arnhem en Nijmegen. De voortgang der troepen uit hun landingsplaatsen wordt beschreven als uiterst bevredigend, doch er werden nog geen biezonderheden gemaakt. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 19.9).

NIEUWE LANDINGEN IN UTRECHT EN GELDERLAND?

Het DNB maakte bekend, dat nieuwe landingen van Geallieerde valschermtroepen hebben plaatsgevonden in de provincies Utrecht en Gelderland. Het agentschap zeide: „De gevechten vinden thans plaats ten Noorden van de grote waterwegen." (Londen, (AP) 19.9).

DE OPMARS IN NEDERLAND.

De Britse pantserstrijdkrachten snelden over de wegen in hen bracht tot de rand van het opmars van 60 kilometer, welke hem bracht tot de rand van het grote gebied tussen Nijmegen en Arnhem waar Breretons Geallieerde luchtleger een doorgang openhoudt naar de Rijn. De opzienbarende opmars werd niet officiëel bekendgemaakt in het Hoofdkwartier, doch er werd melding gemaakt in berichten van het slagveld, enkele uren nadat gezegd werd, dat het Brits tweede leger zich 30 kilometer bevond van de Duitse grondsteden. (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 19.9).

DE BRITTEN SNELLEN DOOR NEDERLAND.

William Smith White, die met de Britten oprukt in Nederland, seint uit Eindhoven:

De Britse troepen zijn vele kilometers voortg' rukt in Nederland in een opma's dc 'r. het gebied, dat veroverd werd door de luchttroepen wier landingen in nauwkeurigheid de oefensprongen in Engeland overtroffen. De Britten stormden vooruit na de tegenstand ten Zuiden van Eindhoven in de vooravond te zijn overkomen en hun verdere opmars werd vergemakkelijkt doordat zij een brug intact vonden in handen der Geallieerde troepen. Een kolonel die behoorde tot de eersten die Zondag neerkwamen, zeide, dat de ondervonden tegenstand minder was dan verwacht was, doch dat de Duitsers 'ort' na de landing begonnen om ..rtillerievuur te richten op de velden.

De Britten duwden hun bruggehoofd ten Noorden 'an Lommel (bij Neerpelt in het Noorden van België; 10.000 inwoners) verder Nederland binnen in een opmars naar Duzelpart bij het kleine dorp St. Hubert aan het Kempens Kanaal. De Duitsers boden krachtig tegenstand, welke tijdelijk een doorbraak der troepen in Nederland belette.

Het convooi van den kolonel. dat bestond uit zeven jeeps, liep in een hinderlaag op de weg naar Veghel ZuidOosten van Den Bosch aan de Zuid Willemsvaart) als gevolg waarvan een geregelde gevecht ontstond. Hier gingen vier jeeps verloren met een aanzienlijk aantal manschappen. Meer dan 300 Duitsers bestookten het convooi met machinegeweervuur uit hooibergen en huizen. (Eindhoven, (AP) 19.9).

DE STRIJD BIJ BEERINGEN.

Uit een vertraagde correspondentie van Robert Kiek over de gevechten bij Beeringen halen wij het volgende aan:

Bij de opruimingsgevechten achter het bruggehoofd maakte de Prinses Irene Brigade 60 gevangenen. Onder dezen waren vele SS-soldaten. Een groep SS-mannen kwam naar voren, roepende: „Niet schieten, niet schieten, wij zijn toch kameraden!" Niettemin vuurde een der Duitse soldaten een schot af op een Nederlander. Een Nederlandse officier wierp echter een granaat naar den Duitser en maakte aldus een einde aan diens oorlogscarrière.

De Belgen uit deze streek hebben een diepe haat tegen de SS-soldaten, die zij „het schuim van Duitsland" noemen.

Ook na hun gevangenneming bijven deze nazies arrogant; een van hen trachtte een mes binnen te smokkelen in de tent waar hij ondervr 'gd moest worden. Het merendeel is echter volkomen overspannen en schijnt op het punt een zenuwinstorting te krijgen. Over het algemeen zijn zij veel angstiger dan de andere Duitse soldaten. (Aneta)

NEDERLANDS-DUITSE GRENS OVERSCHREDEN.

Een frontbericht deelt mede, dat het leger van Generaal Hodges op nog een plaats in Duitsland is binnengedrongen: vlak voorbij Sittard in Limburg. (Londen, (AP) 19.9).

IN ZEEUWS VLAANDEREN.

Uit het Hoofdkwartier wordt bevestigd, dat de Geallieerden Aalst bereikten. In Zeeuws Vlaanderen wordt door de Duitsers sterk verzet geboden, terwijl de opmars ook nog vertraagd wordt door overstromingen en terreinmoeilijkheden. Het Geallieerd bruggehoofd over het kanaal Axel-Hulst bleef echter gehandhaafd (Aneta).

Volgens het geallieerde Hoofdkwartier woeden nu hevige gevechten in Nijmegen, waar de gepantserde troepen, die van Eindhoven kwamen gearriveerd zijn na de Maas te Grave te hebben overgestoken. Het bruggehoofd bij Duizel en Wilreit is verbreed en de Poolse troepen die over het Kanaal van Hulst trokken bereikten zaamslag 5 km. ten Zuiden van Terneuzen.

PRINS BERNHARD IN MAASTRICHT.

Prins Bernhard heeft Maandag een bezoek gebracht aan Maastricht en is daar door de bevolking zeer geestdriftig onthaald. De Prins is dus het eerste lid van de Koninklijke Familie, dat voet zet op bevrijd Nederlands grondgebied (Aneta).

BRITTEN NADEREN NIJMEGEN.

De Reuter Correspondent bij het 2e Britse leger seinde Dinsdagavond, dat de troepen 5 km. ten Zuiden van Nijmegen waren en 8 km. van de Duitse grens. De Britse pantsertroepen vorderden Dinsdag 55 km. Alles verloopt beter dan in het plan voorzien was, verklaarde een officier van de generale staf. Zondag stuitten de valschermtroepen op sterk verzet, maar nu verdrijven zij de Duitsers uit hun versterkte stellingen (Aneta).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ.

„De opmars der Geallieerde strijdkrachten in Nederland heeft snel voortgang. De grondtroepen maakten Dinsdag contact met nog meer formaties luchttroepen. Eindhoven is in onze handen en onze pantsereenheden vorderden bijna 65 kilometer tot het gebied van Nijmegen. Krachtige vijandelijke tegenaanvallen werden afgeslagen nabij Best [aan de spoorlijn Eindhoven — Den Bosch] en in ons bruggehoofd ten Noorden van Geel. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers steunden en dekten wederom de aanvoer door de lucht en vielen weg- en spoorwegverkeer aan over een uitgebreid gebied in Nederland. Volgens rapporten die tot nu toe ontvangen werden zijn 26 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten tegen verlies van 9 onzer gevechtsvliegtuigen.

Ten Westen biedt de vijand nog hardnekkig weerstand ten Zuiden van de Schelde doch onze troepen maakten voortgang in het gebied tussen Axel en Hulst [Zeeuws Vlaanderen]. Aan de kust veroverden wij de Citadel en Mont Lambert in Boulogne. In het Zuiden van Nederland bevrijdden onze troepen Sittard en Amstenrade (Limburg) ten Noord-Oosten van Maastricht; er wordt een matige tegenstand ondervonden.

In Aken en het fabrieksgebied van Stolberg duurt de strijd voort en de vijandelijke druk wordt gestuit nabij Busbach. In operaties vóór onze grondstrijdkrachten uit troffen middelzware en lichte bommenwerpers de rangeerterreinen te Eschweiler, Duren en Merzenich aan de linie Aken—Keulen. De opruiming van kazematten en vijandelijke weerstandsgroepen duurt voort bij Rotgen en Alzen ten Zuiden van Monschau. Vijandelijke tegenaanvallen in dit gebied hadden geen succes. Een hevige vastberaden vijandelijke tegenstand wordt ondervonden ten Oosten van de Duits-Luxemburgse grens. Ten Oosten van Belfort werd een vijandelijke groep opgeruimd. In de Moezel-vallei boekten wij winsten ten Zuiden van Metz tegen een hardnekkige tegenstand.

De opruiming heeft voortgang op 10 kilometer ten Noord-Oosten van Pont á Moussoun. Verder naar het Zuiden hebben onze strijdkrachten Gerbeviller veroverd op 22 kilometer ten Noord-Oosten van Charmes.

In Bretagne is alle georganiseerde tegenstand geëindigd te Brest en Recouvrance en onze troepen hebben den vijand verwijderd van het Crozon-schiereiland." (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 20.9).

VLUCHT UIT KEULEN.

De radio van Parijs zeide in een bericht uit Madrid, dat de nazie-autoriteiten Keulen reeds verlaten hebben en overplaatsing naar Oostenrijk hebben gevraagd.

Hoewel de Geallieerden reeds verder gevorderd zijn dan op dit kaartje aangegeven wordt, kan men er de richtingen van de aanvallen der verschillende legers op zien.

Voorts werd gezegd, dat Himmler aan Hitler heeft medegedeeld, dat hij van plan is voor dienst in de Wehrmacht alle buitenlandse collaborateurs op te roepen, die naar Duits grondgebied gevlucht zijn. (Londen, (AP) 19.9).

HITLER BEZOCHT METZ.

Wes Gallagher seint uit Nancy:

Duitse gevangenen hebben gemeld, dat Hitler vijf dagen geleden bij een bezoek aan Metz het garnizoen bevolen heeft ten minste tien dagen stand te houden en beloofde, dat een nieuw geheim V-wapen het licht zou zien. Zowel de nazies als het Duitse Hoofdcommando doen herhaaldelijk beloften omtent een nieuw geheim wapen indien de troepen standhouden, aldus verklaarden de gevangenen. (Nancy, (AP) 19.9.)

DUITSERS GEHOORZAMEN ORDERS VAN NAZIE-PARTIJ NIET.

Don Whithead, die met het Noordamerikaanse 1e leger in Duitsland oprukt, seint als volgt: Hoewel de speerpunten van Generaal Courtney Hodges' 1e leger door de Siegfried-linie wijzen naar het hart van het Rijnland, blijven duizenden Duitse burgers in hun woningen waardoor zij de orders van de naziepartij om te vertrekken in de wind slaan.

In deze eerste belangrijke beproeving van het nazie-gezag over de millioenen die gedwongen werden zich te houden aan de partij-discipline heeft Hitler gefaald. Op straffe des doods als verraders kregen zij opdracht het gebied van Keulen en Aken voor de Noordamerikaanse opmars te ontruimen, doch er zijn velen, die weigerden te vertrekken. (Met het Noordamerikaanse 1e leger in Duitsland, (AP) 19.9).

DE WAPENSTILSTANDS-VOORWAARDEN AAN FINLAND.

De waarnemende Finse Premier Von Born zeide in een radiorede uit Helsinki tot het volk, dat een der bepalingen van de Russisch-Finse wapenstilstand de ogenblikkelijke terugtrekking der Finnen naar de grens van 1940 is.

Hij beschreef de voorwaarden over het algemeen als „de hardste in de Finse geschiedenis".

Von Born zeide, dat de andere voorwaarden zijn: Petsamo moet opgegeven worden door de Finnen. Het schiereiland Porkhala en een „behoorlijk groot land- en zeegebied" zal aan de Sovjet-Unie worden verhuurd voor de tijd van vijftig jaren. De vliegvelden in het Zuiden en Zuid-Westen van Finland zullen tijdelijk ter beschikking van de Geallieerden worden gesteld. De Finse koopvaardijvloot zal ter beschikking der Geallieerden worden gesteld. Het Finse leger zal op vredesvoet worden geplaatst.

De Duitse strijdkrachten in Finland moeten worden ontwapend.

Finland zal aan de Sovjet Unie 300 millioen Noordamerikaanse dollars schadevergoeding betalen over een periode van zes jaren.

De waarnemende Premier zeide tot de natie: „Wij moeten trachten onze toekomst te bouwen op wat ons gelaten is. Wij zijn Ruslands nabuur en moeten dit altijd in aanmerking nemen." (Londen, (AP) 19.9).

Het nieuws van vandaag.

Het eerste Lid van onze Koninklijke Familie is terug in Nederland. Aneta meldt, dat Prins Bernhard een bezoek gebracht heeft aan Maastricht waar Hij op uitbundige wijze door de bevolking verwelkomd werd. In Eindhoven heerst intussen nog een vreugderoes en gezien de snelle vordering der Geallieerde strijdkrachten zal ook Nijmegen wel spoedig bevrijd zijn.

Officieel meldt het Geallieerde Hoofdkwartier, dat het Britse tweede leger bijna 65 kilometer is opgerukt tot het gebied van Nijmegen. Of men de Maas is overgestoken werd niet gezegd, doch dit is best mogelijk, aangezien de voornaamste taak van de neergelaten luchttroepen was om de bruggen over de kanalen en rivieren intact te veroveren en te behouden tot de aankomst der grondstrijdkrachten.

In Zeeuws Vlaanderen vecht het Canadese leger bij het kleine kanaal tussen Axel en Hulst en aan de kust van Frankrijk werden nog enkele belangrijke vijandelijke verdedigingsstellingen in Boulogne veroverd. In Limburg is de bevrijding van Sittard bevestigd en ook van Amstenrade. In dit gebied staken de Noordamerikanen de Nederlands Duitse grens over tegen een matig verzet. Bij Aken en Stolberg stuit men echter op een verwoede tegenstand gelijk trouwens in de gevechtsgebieden verder ten Zuiden.

Brest is na een langdurig beleg van de nazies gezuiverd, doch men vraagt zich af of de haven in de eerste tijd wel van nut zal zijn gezien de uitgebreide verwoestingen die de vijand er heeft aangericht.

In Italië brengt de berechting van enkele fascisten de gemoederen in beweging en aan het front zelf meldt een laat bericht de doorbraak van de Gotische linie door het vijfde leger. De eilanden Mljet, Korçula en Brac voor de Dalmatische kust zijn veroverd door de gezamenlijke strijdkrachten der Geallieerden.

De belangrijke spoorwegstad Timi Soara in het Westen van Roemenië is veroverd door de Russen, doch dit is lang niet het voornaamste dat door het Sovjet-communiqué gemeld wordt. In de Baltische Staten zijn namelijk de legers van Maslennikov en Bagramian wederom tot het offensief overgegaan. Bijna 3000 steden en dorpen werden veroverd waaronder het spoorwegknooppunt Valga.

DEWEY IN TREIN-ONGELUK

Gouverneur Thomas E. Dewey's speciale trein is gelopen achterop een grote passagierstrein op weg naar Portland (Oregon) om ongeveer 14.50 uur E.W.T. Verschillende personen werden gewond. Gouverneur en Mevrouw Dewey werden ernstig geschokt. (Aan boord van Dewey's speciale trein op weg naar Portland, (AP) 19.9).

PRINS BERNHARD OVER DE VOORBARIGE BERICHTGEVING.

Wij laten hieronder de letterlijke tekst volgen van de verklaring, die Prins Bernhard op 11 September aflegde betreffende de valse berichtgeving over het binnentrekken van Nederland:

„Ik heb aan onze radio en aan de regering gezegd, dat zij geen aandacht moesten schenken aan uitzendingen of verslagen, zolang deze niet officieel bevestigd waren. Zulke verslagen brengen grote opschudding teweeg en het is een schande dat zij ooit doorgegeven werden. Zij hebben heel wat onnodige verwarring veroorzaakt en uit zeer betrouwbare bron heb ik vernomen, dat in Nederland mensen zijn doodgeschoten, omdat zij vlagden." (Aneta)

BEVELEN VAN HET MILITAIR GEZAG.

De eerste bevelen van het Militair Gezag zijn aan het Nederlandse volk via radio-Oranje bekendgemaakt. Teneinde gevaarlijke prijzen schommelingen en eventuele inflatie te voorkomen, is besloten dat voorlopig de prijzenregeling, zoals die onder de bezetting werd vastgesteld, gehandhaafd zal blijven. (Aneta)

VAN MOOK LUITENANT G. G.

Maar blijft...... Minister van Koloniën!

Een voorlopige Nederlands Indische Regering werd bij Koninklijk Besluit gevormd. Aan het hoofd staat als tijdelijk Luitenant Gouverneur Generaal en waarnemend Gouverneur Generaal Zijne Excellentie Dr. Hubertus Johannes van Mook, Minister van Koloniën.

De Regerings Voorlichtings Dienst, die het Koninklijk Besluit van 14 September mededeelt, maakt nog bekend, dat het hoofdkwartier van Dr. van Mook, die Australië verliet, voorlopig in Australië zal blijven; de Australische regering heeft haar gastvrijheid geboden.

In de mededeling heet het, dat, wanneer de huidige Nederlandse Regering ontslag neemt na de bevrijding van Nederland, het niet als noodzakelijk wordt beschouwd, dat Dr. van Mook als Minister van Koloniën af zal treden, daar hij, sedert de bezetting van Nederlands Indië door de Japanners en de internering van Gouverneur Generaal Van Starkenborgh Stachouwer belast is geweest met de zorg voor Nederlands Indische aangelegenheden.

Wanneer een nieuwe regering gevormd is in Nederland, zal de Kroon geadviseerd worden om Dr. van Mooks benoeming tot Luitenant Gouverneur Generaal definitief te maken.

De Nederlands Indische regering bestaat uit Dr. van Mook en zeven departementshoofden, die samen een Raad vormen, die met Dr. van Mook wetgevende macht zal hebben onder toezicht van den Minister van Koloniën, die verantwoordelijk blijft tegenover het Nederlandse Parlement.

Om legislatieve redenen kan de Raad worden uitgebreid door benoeming van ten hoogste acht buitengewone leden. De Raad zal bestaan zowel uit Indische als Nederlandse leden. Daar het grootste deel van Indië nog onder Japans toezicht staat, is het onmogelijk de Volksraad, zelfs op tijdelijke basis, weer in te stellen. In dit noodgeval kunnen maatregelen echter worden besproken door een representatieve groep Nederlanders en Nederlands Indiërs, waar deze gevonden kunnen worden, het bevrijde gedeelte van Nederlands Indië inbegrepen. De betrekkingen van deze organisatie uit het Geallieerde Hoofdkwartier zijn in brede lijnen vastgelegd.

Gedurende de bevrijdingsphase is het Geallieerde Hoofdkwartier het hoogste gezag, maar de voorlopige regering zal helpen door de verschaffing van personeel en materiaal en de behandeling van alle burgerlijke aangelegenheden. Wanneer en waar de regering de verantwoordelijkheid weer op zich neemt, zal de Raad de arbeid van herstel en wederopbouw voortzetten en tegelijkertijd alle bijstand bieden tot de voortzetting van de oorlog tegen Japan.

Zodra de regering haar zetel weer kan overbrengen naar Nederlands Indisch grondgebied, zal de tweede phase beginnen, die van het herstel der burgerlijke rechten en de afschaffing van de Japanse decreten, de leniging van de dringendste noden, de wederopbouw van de ontredderde economie en van de democratische instellingen.

Voorzien wordt, dat, zolang er geen verkiezingen mogelijk zijn, een tijdelijke Kamer van Volksvertegenwoordiging met wetgevende functies van de vroegere Volksraad, en waarvan ten minste drie vijfden der leden Indiërs zullen zijn, ingesteld zal worden.

[Dit is de tweede maal, dat Van Mook luitenant-gouverneur-generaal van Indië wordt. Hij werd bij Koninklijk Besluit van 29 December 1941 ontheven van de portefeuille van Koloniën en benoemd tot Luitenant-gouverneur-generaal van Indië, omdat Starkenborgh gevraagd had hem als assistent bij zich te mogen houden en Van Mook, voordien directeur van economische zaken in Indië, meende dat hij beter in Indische dienst kon blijven, naar gebleken is terecht, want de belangstelling in en kennis van Van Mook inzake West-Indië bleken maar matig te zijn.

Toen Indië gevallen was, werd Van Mook bij Koninklijk Besluit van 21 Mei 1942 ontheven van de functie van luitenant-gouverneur-generaal en werd hij weer Minister van Koloniën. Begin van dit jaar werd de nieuwe 'regering' (zoals het gouvernement van Oost-Indië in de wandeling en officiële stukken genoemd wordt) van Oost-Indië vastgesteld. Thans kreeg haar hoofd, Van Mook, wederom de titel van Luitenant-Gouverneur-Generaal.

In deze functie wordt voorzien in artikel 4 van de Indische Staatsinrichting, maar sedert 1854 is dit artikel een dode letter gebleven; Van Mook is pas de vierde luitenant-gouverneur-generaal. De bedoeling van deze functie is feitelijk: voorbereiding tot opvolging van den gouverneur-generaal. In dit geval is de titel dus niet in overeenstemming met de voorschriften, want Van Mook is thans zelf hoofd. Starkenborgh zit in een concentratiekamp op Formosa, zoals men weet.

Zoals het officiële communiqué zegt, is Van Mook als hoofd van de Raad der zeven departementshoofden verantwoording schuldig aan den Minister van Koloniën, dat wil dus zeggen: aan zichzelf, daar hij niet ontheven is van de portefeuille van Koloniën, zoals bij zijn vroegere benoeming wel plaats vond.

Weliswaar zullen alle ministers na de terugkeer naar Nederland aftreden en zal er dan dus een nieuwe minister van koloniën komen, maar het wil ons voorkomen, dat — daar er niets omtrent het tijdstip der terugkeer bekend of te voorzien is — deze schikking merkwaardig genoemd moet worden. — Redactie.]

Curaçaose plaatsnamen

door

NIC. VAN MEETEREN.

SCHRIJVER VAN „NOODLOTSDAGEN."

Een paar dagen terug vroeg mij een leerlinge van de Wilhelminaschool: „Waar komt de naam Scharloo vandaan en wanneer is hij ontstaan?"

Ik beantwoordde haar met een wedervraag: „Wat zegt je onderwijzeres er van?" „Die weet het ook niet", luidde het toen.

In het nauw gebracht, moest ik toen bekennen, dat ook ik met zekerheid er niets van kon zeggen, maar dat het mij wilde voorkomen, dat de oplossing gezocht moest worden in de naam zelf. Zij moest haar onderwijzeres raadplegen over de betekenis der woorden, Schar of Scharde en Loo. Dat wel is waar in de oude tijd een zekere van Charloo hier heeft gewoond en dat het op ons eiland dikwijls is voorgekomen, dat plaatsnamen afgeleid zijn van den een of anderen ouden bewoner, al dan niet gewijzigd in de loop der tijden, maar dat men zich wachten moest voor generalisering.

Daarna vernam ik niets meer, denkelijk had zij met het oog op het naderend examen geen tijd om er verder over na te denken, maar mij liet de vraag niet meer met rust, totdat ik weer in oude paperassen en geschriften zat te snuffelen om uit te vorsen of ze iets en, indien zo, wat ze ons te vertellen hebben omtrent de oorsprong van de naam Scharloo.

Natuurlijk ging ik allereerst te rade bij Pater Euwens. In zijn studie over de „Berg Altena", moet wel wat te vinden zijn. De eerste les, die ik daaruit trok was, dat plaatsnamen, als ik het zo mag uitdrukken, in de loop der tijden van plaats kunnen veranderen. Zo heette een gedeelte van de tegenwoordige Scharloo-weg en het Juliana-plein in de 17de en begin 18de eeuw, „Altena" of „Altona", terwijl de plaats op de heuvelrug van Pietermaai, die wij nu Berg Altena noemen of anders heette of helemaal geen naam had.

Deze wetenschap had tot gevolg, dat ik mij een andere vraag stelde, n.l.: waren het dezelfde stadsgedeelten, die wij nu als zodanig kennen, die in die oude tijd de namen van Scharloo en Pietermaai droegen?

Over deze twee wijken schreef Pater Euwens in zijn evengemelde studie als volgt:

„Eerst in 1673 werden de eerste huizen op Pietermaai gebouwd, doch op het midden der volgende eeuw stonden er langs het Steenen Padt reeds 40 à 50 woningen, want op de duur, bij het toenemen der bevolking, bood de enge beperkte ruimte van Willemstad geen voldoende plaats meer enz.".

Terwijl het iets verder luidt: „De vlakte ten Westen aan de voet van die heuvel en het Steenen Padt, waaromheen zich allengs meer huizen groepeerden, kreeg eerst later de naam van de wijk „Pieter de Mey", naar den voornaamsten persoon, die er destijds woonde, tegen langzamerhand verbasterd werd tot Pietermaai".

„Niet zo zeker, maar toch wel waarschijnlijk, verkreeg de wijk Scharloo haar naam van een zekeren Pieter Claes van Charloo, die in 1713 hier woonde".

Ofschoon terloops aangehaald in een studie over een geheel ander stadsgedeelte, is Pater Euwens in zijn uitspraak over het ontstaan van de benaming Pietermaai positief, maar acht het beter voor Scharloo alleen de mogelijkheid te bepleiten van een afleiding uit van Charloo klaarblijkelijk twijfelde hij er zelf aan.

Deze zekerheid voor wat Pietermaai aangaat, vindt haar voornaamste steun in het volgende:

Op het einde van het bestuur van Directeur Nicolaes van Liebergen (1679-1682), werden klachten bij de Compagnie over zijn bestuur ingediend, waarover hij zich moest verantwoorden. Bij het onderzoek dat volgde, werden verscheidene verklaringen afgelegd, onder meer, dat hij ten eigen behoeve met Compagnie's slaven en materialen, drie huizen had laten bouwen op het door hem in openbare veiling gekochte terrein aan Altena, anders in de wandeling genaamd Pieter de Mey.

Hieruit zien wij dus, dat wat met Altena het geval was, ook voor Pietermaai moest worden aangenomen. Deze wijk moest dus in den beginne en naar ik vermoed tot diep in 1700 gezocht worden op de plaats, die wij tegenwoordig kennen als Julianaplein en wel het Oostelijke gedeelte ervan, daar het Westelijke gedeelte, zo goed als een modderpoel was, die bij vloed onderliep en omzoomd was met mangrove bomen (Rhizophora mangle), dus verre van geschikt bouwterrein. Het Noordelijke en Noordwestelijke gedeelte heette toen Altena. Deze wijk breidde zich onder de naam Pietermaai uit naar het Noorden, Oosten en Zuiden in de loop der 17de en 18de eeuw, maar niet naar het Zuidwesten, wat gestaafd wordt door het feit, dat gedurende al die tijd, in alle officiële stukken, koop- en rooibrieven enz., steeds gesproken wordt van „Steenen Padt" of „aan het Steenen Padt en nooit van Pietermaai of Pieter de Mey, wanneer men de terreinen aan de zeekant wilde aanduiden, die wij nu onder deze benaming kennen.

Met enige kleine wijzigingen luidde de omschrijving van al deze percelen als volgt: „staande en gelegen alhier buiten de Steenepadspoort bezuiden de gemene weg naar de berg Altena, benoorden het zeestrand of patrouillepad" of, wanneer het een perceel betrof aan de andere kan van de weg: „staande en gelegen alhier aan de Noordzijde van de gemene weg na Altena belent ten Zuiden" enz. (verschillende acten van 16 Juli 1775 af) of anders: „In een dwarsgang buiten de Steenepadspoort, benoorden de gemene weg naar Altena, lopende naar het binnenwater, (soms ook „naar het Klein Watertje") bezuiden" enz. (acten verleden in het tijdvak 13 September 1771/24 Maart 1801).

Jammer genoeg is het mij niet mogen gelukken de hand te leggen op koopbrieven uit de 18de eeuw van de percelen aan de Oostkant van het Julianaplein, die ons, wie weet, het positief bewijs hadden kunnen leveren, dat wij hier de kern, waaruit Pietermaai ontstaan is, hebben te zoeken. Daarentegen is het mij gelukt documenten ter inzage te er langen, waarin percelen aan de tegenwoordige Oranjestraat en verder Oostelijk gelegen reeds vrij vroeg omschreven worden als liggende op Pietermaai.

Tegenwoordig verstaat men onder „Berg Altena" de hele heuvelrug, van de weg af naar Ararat tot bij het Rooms Katholieke Kerkhof, maar dat is niet altijd zo geweest. In de 18de eeuw droegen de terreinen benoorden de hoofdweg naar het tweede district de naam van „Berg van Parera". Nog in het jaar 1781 wijst Cornet Jan Evertsz een terrein aan, dat door hem als volgt wordt omschreven in het daarvan opgemaakt proces-verbaal, gedagtekend 5 December 1781:

„Een stuk gronds gelegen op het gebergte van Parera en de vervalle huysen daarop staande door Dominga Bentura en Esperansa Nicolaes als erfgenamen van hun ouders verkogt aan Hendrik Neys, strekkende gem: de grond bewesten die van voorn: Neys en loopende langs de St. Anna [1]) tot teegens 't bewijs der trancqueer van de neeger Adam, vandaar Noordwaarts tot aan den hoek der berg bij 't laatste vervalle huys en is mij gebleken dat zelve stuk land in den jaare 1745 door den Elias Parrera [2]) is verkogt geworden aan eenen Anna Nicolaas".

Aan deze omschrijving werd vastgehouden in alle opvolgende overdrachten, tot in 1827 (acte van 11 Juli) toen de naam „Berg van Parera vervangen werd door „Berg Altena".

Zonder uitzondering werd tot begin 1800 in alle acten van overdracht en andere bescheiden, die ik heb kunnen nagaan van percelen uit die omgeving, de ligging aangeduid als op de „Berg van Parera".

Opmerkelijk is het dat dikwijls na 1800 de beide namen Berg Altena en Pietermaai afwisselend of samen werden gebruikt, b.v.: „gelegen op Pietermaai op den Berg Altena".

Het wil mij echter voorkomen, dat de benaming „Berg Altena" alleen in officiële stukken werd gebruikt, zoals in rooi- en koopbrieven, maar dat de plaats steeds in de volksmond de naam heeft gedragen van „Seroe di Pietermaai" of „Berg van Pietermaai".

Maar het zijn niet alleen de geographische begrippen Pietermaai, Altena en Parera die in de loop der tijden uitgedijd in gekrompen of van plaats veranderd zijn, ook met het Schottegat is dat het geval geweest.

Nemen wij het oude kaartje van 1679, „De Haven en het Kasteel van Curaçao" ter hand, dan zien wij de haven aangeduid met grote letters „St. Anna Baay" en in kleine letters „Het Schottegat".

Iets verder lezen wij, eveneens in kleine letters, „Het Inkomen". Ook het Waaigat is met dezelfde soort kleine letters aangegeven terwijl de Overzijde aangeduid is met de naam „West Wal". De terreinen, nu bekend als Pietermaai en Scharloo, dragen geen naam. Alleen zijn aan de Noordelijke oever, bij de monding van het Waaigat, vijf huizen getekend.

Hieruit alleen valt reeds te concluderen dat, wat wij nu kennen onder de verschillende benamingen van St. Annabaai, Schottegat, Waaigat en Rifwater in den beginne gezamenlijk de St. Annabaai heette, en, in tegenstelling met de andere open- of tegen weer en wind onbeschutte baaien en inhammen — op de oude kaarten aangeduid als onbequaam of bequaam gat — ook wel het beschutte gat, of wat hetzelfde is, het Schottegat werd genoemd, met uitzondering alleen van dat gedeelte, dat aan de zee open lag, dus de havenmond. Het woord gat werd vroeger veel gebruikt om vaarwater tussen kusten, klippen of ondiepten aan te duiden. (vergelijk Kattegat, Eierlandse gat, Friese gat, Goederese gat enz. aan de Noordzeekust).

Maar er is meer. Toen de aanval van de Baas dreigde op 14 Maart 1673, werd door Gouverneur Donker maatregelen getroffen om een eventuele aanval van den vijand terug te slaan. In verband daarmee lezen wij het volgende: .... terwijl het andere slavenschip en het schip Vreede bij het Schottegat werden verhaald, om den vijand langs het Steenen Padt te kunnen flanqueren" [3]).

Deze maatregel zou nu onbegrijpelijk zijn, tenzij men aanneemt, dat het begrip Schottegat zich uitstrekte ten minste tot bij de tegenwoordige Kleine Werf, met inbegrip van de monding van het Waaigat. Ook later toen een bombardement van Cassarts troepen dreigde, werden schepen naar het Schottegat verlegd om het opstellen van kanonnen door den vijand achter de berg bij de pakhuizen van Brandao en Bunders te voorkomen. Deze pakhuizen lagen bij de Werf „Ranka Master" en konden van het tegenwoordige Schottegat uit niet

(Wordt vervolgd op pag. 4).

[1]) In oude stukken zelfs van vóór 1750 heb ik de benaming „St. Anna" aangetroffen in de betekenis van kerkhof of begraafplaats.

[2]) Een voorbeeld van het ontstaan van een plaatsnaam uit de naam van een der bewoners. De officiële naam van Parera is Berg Carmel.

[3]) Zie Hamelberg: De Nederlanders op de Westindische Eilanden, pag. 48.

SURINAME

NIEUWE ZAAGMOLEN IN SURINAME.

„De West" schrijft:

Tussen de zaagmolens Gompers en Simons aan de Zwartenhovenbrugstraat komt een derde stoom-houtzaagmolen, toebehorende aan de gebroeders de Miranda (zonen van den Notaris).

De heer Johann de Miranda zal met de leiding belast zijn.

Het grootste deel van de machinerieën is reeds aangekomen uit Amerika.

Tegen eind September hoopt men het nog ontbrekende gedeelte te ontvangen en in December te kunnen beginnen met de exploitatie.

Vermoedelijk zullen 25 tot 39 man in dienst worden genomen.

GOUVERNEUR BRONS NAAR PARA.

Naar „De West" verneemt brengt Gouverneur Brons binnenkort een tegenbezoek aan den Interventor van Para (Brasilië).

In verband met de ontwikkeling der gebeurtenissen in Europa kan nog niet definitief gezegd worden wanneer dit bezoek zal plaats vinden.

DE SURINAAMSE GOUDPRODUCTIE.

Onder het opschrift „Droevige cijfers" schrijft het blad „De West":

Blijkens opgaaf in het officiële blad bedroeg de goudproductie dit jaar tot eind Augustus slechts ongeveer honderd kilogram. In hetzelfde tijdvak verleden jaar was de productie 129 kilogram.

De werkelijke productie is waarschijnlijk hoger geweest dan de officiële cijfers aangegeven, omdat, zoals bekend, heel wat goud op de zwarte markt verhandeld wordt.

Ontvangen

Carmelite and Poet, a framed portrait of St. John of the Cross, door Robert Sencourt, uitgegeven door de MacMillan Company te New York, $ 3.

Een fijn en bescheiden uitgegeven boekje dat bedoelt den persoon en het werk van den heiligen Joannes van het Kruis te karakteriseren. De schrijver, zelf katholiek, is een Nieuw-Zeelander, was soldaat aan de generale staf in Delhi gedurende de vorige wereldoorlog, doceerde Engels in Lissabon en Brits-Indië en heeft verschillende historische boeken geschreven, o.a. over Napoleon III, Keizerin Eugénie. Helaas hebben wij geen van alle gelezen, doch de lezing van „Carmelite and Poet" zal een reden zijn ernaar te zoeken en ze ook te lezen. Deze schrijver weet met een sobere taal maar met een rijke geest den heilige en dichter naar voren te brengen. Hij bedoelt den kunstenaar te schetsen, niet den heilige, maar daar beide in een persoon waren samengewezen moet de lezer, die den kunstenaar leert kennen, tevens den heilige vinden.

Zoals men weet is het deze St. Joannes geweest, die in het 16-d'eeuwse Spanje, toen een kwart der bevolking in kloosters leefde, het leven der Karthuizers hervormde. Spanje had meer grote geesten te dien tijde. Daar was ook de heilige Teresia van Avila, met wie St. Joannes zeer bevriend was en die elkander om beurten opwekten tot nieuwe grote daden. Daar was ook die merkwaardige figuur welke in onze vaderlandse geschiedenis zulk een slechte klank verworven heeft Philips II, die een verstarde Spaanse administratie aan het Nederlandse deel van zijn bezittingen wilde opleggen, maar die in zijn soort een groot vorst is geweest voor waar hij thuis behoorde, Spanje. Niet in Spanje maar elders leefde de Calvijn, wiens werken door den heiligen kerkleraar verslonden werden en hem het sobere en bijbelvaste karakter gaven, dat hem tot zijn laatste snik gekenmerkt heeft. Veel uitwendigheid had in die dagen tot ritualisme geleid en zo kon Duitsland tot het Lutheranisme en Frankrijk en Schotland aan het Calvinisme vervallen. Zij vielen af, maar St. Joannes die de overdaad dezer uitwendigheden ook zag, ging niet zover dat hij met het badwater ook het kind wegwierp, omdat hij zich onderwierp aan het gezag. Daarom werden de eersten afvalligen en werd de tweede een heilige.

De middelmatige mens vindt overal ter wereld ingang en gehoor; de dommen bijna ook overal. Dwazen en groten nergens, zij worden gelijkelijk afgewezen als gekken, omdat zij anders zijn dan de middelmoot Zo kon het gebeuren dat Sint Joannes in de gevangenis terecht kwam, waar immers steeds de boeven en de groten zitten. St. Joannes' ziel werd er gelouterd en David, Job en Jeremias schenken den bijbelkenner de woorden om zijn leed en heilsverheugenis te uiten. Deze woorden, deze werken kan men lezen met het verstand van den godgeleerde, maar ook met het gevoel van den dichter. St. Joannes van het Kruis behoort tot de grootste dichters, welke Spanje heeft voortgebracht, tezamen met Luis de León, die de leermeester van St. Joannes is geweest en eveneens met het gerecht in aanraking kwam, toen de Spaanse inquisitie hem arresteerde, tot zijn grootheid ook in het gevang bleek en hij terugkeerde naar de katheder te Salamanca, waar hij zijn eerste les volgens het verhaal aanving met woorden: Zoals ik u dus gisteren zeide.

St. Joannes was een mysticus — tot in de afgescheiden kerken van het Oosten zijn zijn werken daarom bekend geworden — en de schrijver van dit boek laat zien, dat hij daarom toch geen sombere figuur was, integendeel, als kloostervoogd mocht men hem wel, want „hij liet ons altijd lachen." Ook dat is een teken van zijn grootheid.

Een merkwaardigheid, die ons opviel bij de lezing van dit boek, is dat volgens den heer Sencourt, St. Joannes in zijn werken de H. Mis nooit en de H. Doop slechts eenmaal vermeldt, evenals de H. Maagd, en dat er verder één enkele toespeling is op de H. Communie. Maar al noemt hij ze niet, zijn gehele werk is ervan doortrokken en zijn mystiek, het streven naar de vereniging van de ziel met haar hemelsen bruidegom, is het thema van zijn gedichten en werken, de opgang tot God over de weg der zuivering, der verlichting en der vereniging.

WERELD NIEUWS

DE JAPANSE OPMARS NAAR KWEILIN.

Het Chinese Hoofdcommando heeft bekendgemaakt, dat de Japanners zich op iets meer dan 65 kilometer van de belangrijke stad Kweilin bevinden, welke het middelpunt is van het verdedigingsstelsel in Zuid-China. De Noordamerikanen hebben er een grote luchtbasis. De Japanners rukken ver de verkeersweg op naar de spoorwegstad Hingan op 50 kilometer van Kweilin en bevinden zich op 15 kilometer ten Noord-Oosten van dit punt waar gevochten wordt. De Japanners, die Kweilin uit het Oosten bedreigen, hebben de buitenwijken van Kwanyang bereikt op 80 kilometer van hun doel. Zij werden er echter teruggedreven en trekken zich terug naar hun basis te Taohsien, 65 kilometer verder ten Oosten. (Tsjungking, (AP) 19.9).

DE STRIJD IN DE PALAU-EILANDEN.

De Noordamerikaanse marine maakte bekend, dat de mariniers voortgang maken tegen een krachtige vijandelijke tegenstand en thans de beheersing hebben over het gehele Oostelijke kustgebied op het eiland in de Palau-groep. In het Zuiden van de Palau-groep hebben de troepen van de 81e divisie ook terrein gewonnen op Anguar en tweederden van het eiland zijn thans in hun bezit. De legertroepen hebben de stad Saipan en een dorp op Anguar bezet en hebben den vijand op twee plaatsen ingesloten (Washington, (AP) 19.9).

SUCCESSEN VAN NOORDAMERIKAANSE DUIKBOTEN.

De Noordamerikaanse marine gaf het volgende communiqué uit: „Noordamerikaanse duikboten hebben nog 29 schepen, waaronder drie oorlogsschepen, tot zinken gebracht als gevolg van operaties tegen den vijand in de wateren van de Stille Oceaan en het Verre Oosten, als volgt: 2 torpedojagers, 1 groot vrachttransportschip, 11 middelgrote vrachtschepen, 9 kleine vrachtschepen, 2 middelgrote vrachttransportschepen, 1 geleideschip en 3 middelgrote tankers. Deze acties werden niet bekend gemaakt in enig vroeger communiqué van het Departement van Marine" (Washington, (AP) 19.9)

VAN OYEN OP MOROTAI.

Generaal van Oyen is op het eiland Morotai aangekomen, volgens een A.P. bericht, teneinde de troepen en de militaire installaties te schouwen. (Aneta)

Deze Franse collaborateur, wiens broek werd afgerukt door een woedende menigte in Parijs, wordt gered door de Franse strijders van het binnenland.

Buitenland.

EEN JOODSE BRIGADE.

Het Britse Departement van Oorlog maakte bekend, dat een Joodse brigade wordt gevormd voor actieve deelneming aan de strijd. Een afzonderlijke afdeling, bestaande uit voetvolk, artillerie en hulptroepen wordt gevormd op verzoek van het Palestijnse Joodse agentschap nadat de Joodse organisaties jarenlang pogingen gedaan hebben om zulk een strijdmacht te vormen. Een deel van de brigade zal worden gevormd uit Palestijnse troepen, die thans in het Britse leger zijn. Anderen zullen worden gerecruteerd, sommigen waarschijnlijk uit Joodse refugié's in Engeland (Londen, (AP) 19.9).

RUSSISCH COMMUNIQUE.

„Op 19 September doorbraken onze troepen van het derde Baltische front, die tot het offensief overgingen, de vijandelijke defensies en veroverden zij het machtige sterktepunt van de Duitse defensies in het Zuiden van Estland, de stad en groot spoorwegknooppunt Valga. In de gevechten werden ook meer dan 200 andere plaatsen genomen.

Ten Oosten van Riga veroverden onze troepen de stad en het spoorwegknooppunt Blavina alsook 600 andere plaatsen en de spoorwegstations Elste, Yanowaun-Gulbene, Negas en Klintene.

Onze troepen van het eerste Baltische front, die tot het offensief overgingen met steun van de samengetrokken artillerie en de luchtmacht, doorbraken de krachtige vijandelijke defensies ten Zuid-Oosten van Riga tot een grote diepte en vorderden binnen vier dagen tot 40 kilometer terwijl zij hun doorbraak verbreedden tot 120 kilometer langs het front.

Tijdens het offensief veroverden de troepen van deze fronten de belangrijke sterktepunten van de Duitse Bauska, Yelsva en Mosmunza alsook JuanJelgava aan de Westelijke Dvina; voorts werden in de gevechten meer dan 2000 andere plaatsen veroverd.

Ten Westen van Jelgava sloegen onze troepen met succes de aanvallen van vijandelijke tanks en voetvolk af en brachten zij hem hevige verliezen toe in manschappen en materiaal.

In het Westelijk deel van Roemenië veroverden onze troepen, die samen met de Roemeense troepen opereren, de stad en groot spoorwegknooppunt Timi Soara.

In andere sectoren van het front vonden er verkenningsactiviteiten plaats en op sommige punten werden gevechten van plaatselijk belang geleverd. Op 18 September ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 121 Duitse tanks. 21 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur.

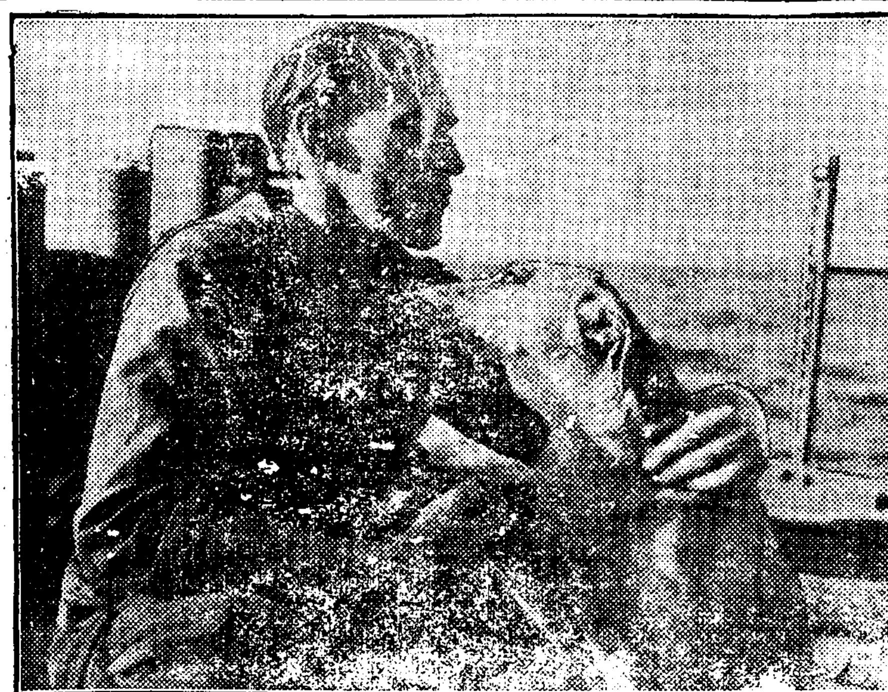
In de nacht van 18 op 19 September voerden onze lange afstandsvliegtuigen een massa-aanval uit op de hoofdstad van Hongarije Boedapest. Duitse en Hongaarse militaire opslagplaatsen werden gebombardeerd.

Als gevolg van het bombardement op Boedapest ontstonden er meer dan 30 branden, waaronder 5 van verschillende grote afmetingen. Twee ammunitie-depots werden opgeblazen.. In het Noordelijke goederenstation werd ook een hevige ontploffing gezien. Goederenwagens werden in lichterlaaie gezet en temidden der branden vonden verschillende hevige ontploffingen plaats".
(Moskou, (AP) 19.9).

RUSSISCH OFFENSIEF IN DE OOSTZEE-STATEN.

In een speciale dagorder aan Generaal Maslennikov werd bekendgemaakt, dat de Russische troepen van het derde Baltische front de stad Valga aan de grens van Letland en Estland veroverd hebben. Valga is een groot spoorwegknooppunt op 100 kilometer ten Oosten van de Golf van Riga.

In een grote doorbraak ten Zuiden van Riga werden meer dan 2000 plaatsen veroverd, aldus meldde een tweede dagorder. (Londen, (AP) 19.9).

Een Noorse matroos aan boord van een der Noorse mijnenvegers, die de Engelse kust bewaken, speelt met zijn hond tijdens een der minder drukke uren. De mijnenvegers zijn het, die de convoiroutes naar Frankrijk open houden.

VEROVERING VAN DALMATISCHE EILANDEN.

Een gezamenlijk Geallieerd communiqué maakte bekend, dat de Dalmatische eilanden Mljet, Korçula en Brac van de Duitsers bevrijd zijn door de gezamenlijke verrichtingen van Tito's strijdkrachten, de Koninklijke marine, de luchtmacht van de Balkan en de Geallieerde „landstrijdkrachten van het Adriatisch gebied". (Rome, (AP) 20.9).

ALBAANSE GUERRILLERO'S IN ACTIE.

De radio van Algiers meldde, dat de Albaanse strijdkrachten van het binnenland Berati bezet hebben op de weg waarlangs de Duitse strijdkrachten in Hellas zich moeten terugtrekken. Albaanse vaderlanders zijn Tirana en Elbasan binnengerukt. (Londen, (AP) 20.9).

EEN BOODSCHAP VAN ALEXANDER.

Generaal Alexander, de Geallieerde bevelhebber in Italië, heeft per radio instructies gezonden aan de Italiaanse vaderlanders om zich ogenblikkelijk tegen de Duitsers te keren ter bevrijding van Piemont en Italië. (Londen, (AP) 20.9).

GEVECHTEN IN DENEMARKEN.

Het Vrije Deense Persbureau deelde mede, dat gevechten tussen Duitsers en Denen uitbraken in Kopenhagen en andere centra in Denemarken rondom de politie-stations welke de nazies Dinsdag poogden te bezetten. Volgens de Duitse radio in Denemarken zou buiten het paleis in Kopenhagen op Duitse mariniers zijn geschoten enkele uren nadat de nazies alle publieke gebouwen bezetten en de „staat van alarm" afkondigden over het gehele koninkrijk. De Duitsers beantwoordden het vuur. (New York, (AP) 19.9).

AANVAL OP DE „TIRPITZ."

Het Britse Ministerie van Luchtvaart maakt bekend dat Lancasters van de Raf het Duitse slagschip „Tirpitz" in een fjord nabij het Noordwestelijke punt van Noorwegen hebben bestookt met bommen van 12.000 pond. Een rookgordijn belette het waarnemen der resultaten. De aanval werd Vrijdag jl. kort na het middaguur uitgevoerd, zonder geleide van gevechtsvliegtuigen. Geen enkel vliegtuig ging verloren. Londen, (AP) 19.9).

TIEN SPECIALE MESSERSCHMITTS.

Radio-Marokko zeide in een bericht uit Zwitserland, dat tien speciale Messerschmitts die — naar men meent — gereedgehouden werden op een vliegveld in Midden-Duitsland voor een ontsnapping der nazie-leiders op het laatste ogenblik, Zondag naar onbekende bestemming vertrokken zijn. (Londen, (AP) 19.9).

HET VATICAAN ONTKENT.

Door de „Osservatore Romano" heeft het Vaticaan een bericht ontkend dat toegeschreven wordt aan Professor Gaetano Salvemini van de Harvard Universiteit, volgens hetwelk de Paus aan Aartsbisschop Spellman een speciaal plan voor de heropbouw van Italië zou hebben voorgelegd. Salvemini, die dit aan de „New York Times" mededeelde, is een vroegere Italiaanse afgevaardigde. In de eerste dagen van Mussolini's bewind ging hij in ballingschap. Hij is een bittere criticus van het koningschap. (Vaticaanstad, (AP) 19.9).

BRAZILIAANSE AMBASSADEUR ONTKENT.

De Braziliaanse Ambassadeur Carlos Martins heeft het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken medegedeeld, dat de geruchten omtrent onrust in zijn land „van alle grond ontbloot zijn." (Washington, (AP) 19.9).

STORM IN DE CARAIBISCHE ZEE.

Het Weerbureau te Miami maakte melding van een kleine tropische storm, welke zich blijkbaar Noordwaarts beweegt met windvlagen van 65 tot 80 kilometer per uur en tijdens de nacht door het Kanaal van Yucatan zal trekken. (Het Kanaal van Yucatan ligt tussen Cuba en Mexico — Red.) (Miami, (AP) 20.9).

Franse Joden komen bijeen in een synagoge te Parijs voor de eerste openbare dienst in de be vrijde stad sedert de Duitsers de tempel vier en een half jaar geleden sloten.

„TIME" IN BRAZILIE VERBODEN?

Het tijdschrift „Time", dat gedurende de laatste maanden steeds verscheen in Brazilië, is thans reeds voor de vierde achtereenvolgende week niet verschenen (Rio de Janeiro, (AP) 19.9).

— Alan Wood bericht uit Nederland dat de vaderlanders steeds meer gekaapte Duitse wapens aanvoeren. Deze correspondent die met de geallieerden in Nederland geland is vertelde hoe een zweefvliegtuig, dat op het punt stond een noodlanding te maken door de Nederlanders naar een goede landingsplaats werd geleid. Onmiddellijk werden de geallieerde soldaten omringd door de juichende bevolking. In de streek waar deze correspondent neerkwam waren alleen maar Polen in Duitse uniform gevangen genomen. Een andere correspondent Stanley Woodward, meldde dat de Nederlanders hun ogen niet konden geloven toen de geallieerden ten Noorden van het Wilhelminakanaal neerkwamen.

De streek was zo snel bevrijd dat de mensen het niet schenen te beseffen in het begin. Onmiddellijk daarna echter verschenen overal oranje wimpels en Nederlandse vlaggen, die vijf jaar verborgen waren geweest. Hij zei, dat de Duitse gevangenen in dit gebied er erg jong en zwak uitzagen. (Aneta)

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina heeft het volgend telegram gezonden aan Roosevelt: „Ik ben zeer blij met het nieuws over de bevrijding van Maastricht en Eysden. Ik wens U, Mijnheer de President, de dank van mijn land en van mijzelf te betuigen. Ik wens Uw legers ook verder succes toe."

De NSB-ers raken meer en meer in paniekstemming nu de geallieerde legers oprukken in Nederland. Vaderlanders, die zich bij de geallieerden hebben gevoegd delen mede, dat de vrouwen van de Landwachters in het kamp van Westerbork zijn samengebracht en bij de eerste de beste gelegenheid naar Duitsland worden gevoerd. Alle vooraanstaande NSB-ers hebben reeds de vlucht genomen naar Duitsland. De namen van de verraders zijn evenwel bekend en de vaderlanders hebben gezworen, dat zij de vergelding niet zullen ontlopen. (Aneta)

De Nederlandse regering heeft de leden van Landwacht en Sicherheitsdienst als bandieten gebrandmerkt en heeft het Nederlandse volk de vrije hand gegeven om zich te verzetten tegen de plunderingen door leden van deze organisaties. Radio Oranje heeft deze verklaring uitgezonden.

— Ergens uit Nederland: De Oprukkende geallieerden ontmoeten elke dag meer personen, die ontsnapt zijn uit de door de Duitsers nog gecontroleerde gedeelten van het land. Allen worden gedreven door hetzelfde verlangen: de bevrijdingslegers bij te staan. De meeste Nederlanders zijn er op uit zich bij de Prinses Irene brigade te voegen. Een persoon, die uit Amsterdam ontsnapte verklaarde dat de levensomstandigheden er steeds erger worden.

DE PRINSES IN LONDEN.

Sedert Haar aankomst in Engeland heeft Prinses Juliana het grootste gedeelte van Haar tijd doorgebracht met gesprekken met uit Nederland ontsnapten teneinde zich een beeld te kunnen vormen van de levens-omstandigheden daar. Dinsdag heeft de Prinses bloemen gelegd op het graf van twee marechaussees, die in Februari de dood vonden toen een bom het verblijf van de Koningin trof. (Aneta).

SURINAAMSE COMMANDO-TROEPEN IN EINDHOVEN.

De Noordamerikanen voegden zich bij de Britse troepen en de Nederlandse commando's bij de b vrijding van Eindhoven. De stad bevindt zich nu in Geallieerde handen en de Duitsers zijn, na hevige gevechten, waarbij gelukkig slechts weinig schade aan de huizen werd aangericht, uitgeroeid. De onder-bevelhebber van de binnenlandse strijdkrachten verklaarde verwonderd te zijn door de grote snelheid van de Geallieerde opmars.

Vóór de troepen de stad binnenkwamen, waren er reeds gevechten tussen de binnenlandse strijdkrachten en de Duitsers. De vaderlanders hadden de Duitsers wapens ontstolen. Vier vaderlanders werden bij de gevechten gedood.

Het Militair Gezag kwam onmiddellijk na de troepen de stad binnen en werd geestdriftig onthaald. Oranje en rood-wit-blauw siert alle huizen en overal zijn portretten van de Koningin en van de Koninklijke Familie aangebracht. Nederlandse commando's hebben deelgenomen aan de bevrijding van Eindhoven. Zij kwamen Zondag en Maandag met transportvliegtuigen in Nederland aan. De Nederlandse commando's omvatten Nederlandse mannen uit Brazilië, Argentinië, New York, Paramaribo enz. Hun commandant is Majoor Anton A. Paessens van Nijmegen (Aneta).

SPOORWEGSTAKING EEN SUCCES.

Radio-Oranje verklaarde Dinsdag, dat de spoorwegstaking in Nederland een volkomen succes is. De verklaring van de Regering betreffende de staking zegt, dat de regering met grote voldoening heeft vernomen, dat de uitgeroepen staking door het gehele land werd uitgevoerd. De regering heeft ook vernomen, dat andere stakingen uitgebroken zijn in verschillende centra. De Duitsers hebben weliswaar druk proberen te oefenen op het spoorwegpersoneel om de arbeid te hervatten, maar zonder resultaat.

De regering drukt haar bewondering uit voor het prachtige vaderlandslievende gedrag van allen, van hoog tot laag, die zo trouw het gegeven bevel nakwamen. De regering wenst hun sterkte toe tot de dag van de bevrijding, die nu zeer nabij is.

Volgens het Zweedse blad „Stockholm Tidningen" is alle spoorwegverkeer stilgelegd en is door geheel Nederland de opstand uitgebroken. Overal vallen de vaderlanders de Duitsers aan. Duizenden buitenlandse arbeiders zijn uit het kamp van Wesel gebroken en hebben zich bij de vaderlanders in Arnhem gevoegd. De Nederlandse vaderlanders zijn er ook in geslaagd bruggen te bezetten vooraleer de Duitsers de gelegenheid hadden de bruggen in de lucht te laten vliegen.

De Reuter-correspondent Desmond Tighe, die met het Britse leger in Nederland is, verklaart de, dat het gehele transport in Nederland verlamd is en de ondergrondse beweging overal in openlijk verzet is getreden.

BIJ SAS VAN GENT.

Radio-Hilversum heeft Dinsdag omgeroepen, dat hevige gevechten werden geleverd in de buurt van Sas van Gent en Axel aan de frontsectie van het Canadese leger (Aneta).

GOEDE VOORTGANG IN NEDERLAND.

De Aneta-berichtgever John O'Connor Howe seint uit het Geallieerde Hoofdkwartier:

Het 2e Britse leger, dat opereerde in samenwerking met de door de lucht vervoerde troepen, heeft een verwonderlijke vooruitgang weten te maken. Dinsdag trokken zij 55 km. op in de richting van Nijmegen en kwamen in contact met de gelande eenheden. Om 6 uur 's morgens begonnen de gepantserde Britse eenheden op te rukken van Valkenswaard.

Het eerste sterke verzet werd bij Aalst ondervonden, waar de Duitsers Tijgertanks in betonnen stellingen hadden geplaatst. Enkele groepen werden rondom die stellingen gevoerd, terwijl de hoofdmacht er op af trok en het verzet smoorde.

De hoofdmacht trok door Eindhoven en liet eenheden achter om de scherpschutters op te ruimen. Andere eenheden werden uitgezonden om de flanken te beschermen; een trok in de richting van Geldrop, ten Oosten van Eindhoven en een tweede naar Best ten Noord-Westen van Eindhoven. In het gebied van Best werd sterk verzet geboden. Toen de troepen de brug over het Wilhelminakanaal bereikten, moesten zij vaststellen, dat de brug vernield was door de Duitsers. De genietroepen wierpen een noodbrug over het kanaal; intussen slaagden de door de lucht vervoerde troepen er in de brug over de Maas te Grave intact te bemachtigen. De twee legers kwamen te Veghel bij elkaar. Honderden gevangenen werden gemaakt door de landingstroepen (Aneta).

BRIEVEN NAAR NEDERLANDSE GEVANGENEN.

Het Internationale Comité van het Rode Kruis te Genève heeft de volgende instructies gegeven voor correspondentie aan Nederlandse krijgsgevangenen en burgerlijke geïnterneerden in het Verre Oosten:

1) Men mag twee brieven per maand zenden;

2) Elke brief mag uit niet meer dan 25 woorden bestaan;

3) De brieven moeten met de machine geschreven zijn of in drukletters;

4) De toegestane talen zijn: Nederlands, Javaans, Engels, Frans en Duits;

5) De brieven moeten gezonden worden aan het Internationale Comité van het Rode Kruis, centraal agentschap voor de krijgsgevangenen, Genève, Zwitserland.

N.B. Alle brieven aan krijgsgevangenen of burgerlijke geïnterneerden genieten vrijheid van port.

OVERLEDEN.

Uit Nederland werd bericht ontvangen, dat Pater Angelus Wolterbeek O.P. overleden is. Pater Wolterbeek werd geboren 14 Februari 1891 en op 23 September 1912 opgenomen in de Orde der Dominicanen. Op 15 Augustus 1918 werd hij priester gewijd. De overledene was Schiedammer van geboorte.

Hij ruste in vrede.

BRAND IN DE VALENTIJNSBAAI.

De rook is erger dan de brand.

Enorme rookpluimen wekten vanmorgen in Willemstad de indruk als stond de Isla in vlammen. In werkelijkheid betrof het slechts een geringe brand van de olie in de Valentijnsbaai. De op het water drijvende olie was door onbekende oorzaak in brand gevlogen en veroorzaakte veel rook. Gevaar was er niet bij, want zoals men weet wordt de olie, die uit de koelwater-afvoeringskanalen komt, door een behendig stelsel van dammen e.d., de zg. olievanger, vastgehouden, terwijl het water naar het Schottegat kan afvloeien. Installaties of zo zijn er ook niet in de buurt. Bij het ter perse gaan van dit nummer staat de olie nog in brand en hoewel de nodige maatregelen zijn getroffen, zeide men ons, dat men de olie wel zal laten uitbranden. Er is geen gevaar bij en er gaat niets verloren.

DE WARMTE.

De maximum temperatuur van gisteren is 35°.4 C geweest volgens de warmte-meter van Fort Nassau.

HUUG CORSTEN OVER HET VROUWENCORPS.

Vanavond zal Luitenant ter Zee Huug Corsten een rede voor de Curom houden over het Vrouwencorps van het Koninklijk Nederlands-Indische Leger. Zoals men weet is dit het corps, waarvan al twee groepen van Curaçao vertrokken zijn, elk met Curaçaose en Surinaamse meisjes. De lezing begint om 19.40 uur.

UITSLAG.

Examens **Boekhouden** (progr. Vereniging van Leraren in het Boekhouden) en **Nederlandse Handelscorrespondentie** (progr. Vereniging van Leraren in Talen en Handelscorrespondentie), gehouden op Curaçao op 24 en 25 Augustus 1944.

Examen **Boekhouden**: Aantal candidaten: 12; teruggetrokken vóór het examen: 1; afgewezen: 7; geslaagd: 4, t.w. de Heren I. B. Meit, F. Pietersz, H. O. Tolud en V. C. Vinck.

Examen **Nederlandse Handelscorrespondentie**: geëxamineerd: 1; afgewezen: 1.

— Het **Geallieerde** Hoofdkwartier te Rome maakt bekend, dat Noordamerikaanse troepen van het vijfde leger de Gotische linie ten Noorden van Florence doorbroken hebben aan een front van 10 kilometer binnen 5 kilometer van het belangrijke wegenkruispunt Rirenzuola. De overige troepen aan dit front blijven langzaam doch gestaag voortgang maken.

— **Het Duitse communiqué meldt**, dat de Russen de Wisla zijn overgestoken in een aanval op Warschawa. De Sovjets, die de rivier overstaken zouden zijn afgesneden.

— **Finland** heeft de betrekkingen verbroken met Duitslands vazalstaten Hongarije, Croatië en Slowakije, aldus maakte Moskou bekend.

— **Brits Indische** troepen in Birma hebben de buitenwijken van Tongzang bereikt op ongeveer 25 kilometer ten Noorden van Tidim. Steeds meer troepen steken de rivier de Manipur over bij Togaung.

— **Voor de derde** achtereenvolgende nacht vielen vliegende bommen op Zuid-Engeland. De aanval was licht.

— **Radio-Tokio** maakte bekend, dat ongeveer 200 Noordamerikaanse bommenwerpers en gevechtsvliegtuigen een hevige aanval hebben gedaan op het eiland Koror in het centrale deel van de Palau groep. 30 Liberators zouden Tsjitsji in de Bonin-groep hebben aangevallen.

— Het Noordamerikaanse Bureau van Oorlogsinformatie heeft bekendgemaakt, dat drie krachtige radiozenders ter wereld te beginnen op Zaterdag aanstaande nieuws, muziek enz. zullen uitzenden naar Latijns Amerika, alle delen van Europa en Afrika gedurende 24 uren per dag. De nieuwe stations zijn in staat tot een sterkte van meer dan 200.000 watt. Het krachtigste Duitse station heeft slechts half zoveel.

(Vervolg van pag. 2).

Curaçaose plaatsnamen

bestreken worden door het toenmalige scheepsgeschut.

Denkelijk werd de opruiming van een gedeelte der in de haven uitstekende rotsen door Jan Erasmus Reijning, toen de aanval van d'Estrée dreigde, niet voldoende geacht.

Maar, om terug te komen op het eigenlijke onderwerp, de naam Scharloo: de vragen die zich voordoen, kunnen als volgt worden samengevat:

1o. Heeft men met de naam Scharloo steeds dezelfde plaats aangeduid die wij tegenwoordig onder verstaan?

2o. Wanneer is die naam ontstaan?

3o. Heeft de naam steeds Scharloo geluid of is hij een verbastering van „van Charloo" of iets dergelijks?

De eerste vraag is niet moeilijk te beantwoorden, want in schier alle koop-, rooi-, of overdrachtsbrieven van percelen van de huidige wijk Scharloo, ook de alleroudste, die mij in handen zijn gekomen, worden de terreinen aangeduid als liggende aan Scharloo.

Ook op een plaat „'t Eyland Curaçao Anno 1786", wordt Scharloo aangegeven als liggende tussen Altena en de haven, terwijl wij in een brief van Gouverneur Rodier aan de kamer van Amsterdam, de dato 15 Juli 1774 het volgende lezen:

„Het bloed fort geleegen in het middel van de Ringmuur van de Stad, daar dezelve een Triangul formeert (hoek de Ruyterkade — Columbusstraat) bestrijkt de Zee, de Weg buyten de Steene padspoort, het binnenwater, 4) het Waaigat, geheel Scharloo, so het Noord Oosten als het Noordelijke gedeelte buyten de Stad tot in de Haven".

Verder werd in de proclamatie van 28 Februari 1799 het verbod uitgevaardigd om „op de berg van Scharloo ofte op de aan de voet derzelve liggende vlakte, gerekend van de mond af van het Waaigat tot aan de Berg Altena, enige nieuwe huizen, gebouwen, muren, tranqueringe ofte andere muragien, hetzij metzelwerk ofte anderszints op te bouwen ofte op te trekken", dus geen Berg Scharloo, zoals Berg Altena, maar van Scharloo.

Ten slotte schreef Teenstra omstreeks 1836, dat Scharloo „geheel van de zee af ligt aan de landzijde, formerende door het Noordelijk gelegene Schottegat, de haven ten Westen en het Waaigat ten Zuiden, een landtong van Altena.

Is het dus te gewaagd te veronderstellen dat onder Scharloo steeds is verstaan het complex begrensd door de Haven, het Waaigat en de gronden van St. Jago?

Minder makkelijk is de beantwoording van de tweede vraag wanneer is de naam ontstaan?

Op het kaartje van 1679 komt zoals reeds eerder vermeld, de naam niet voor, in tegenstelling met de Overzijde, die toen Westwal werd genoemd, ofschoon de laatste niet bebouwd was en de eerste wel, al zullen de vijf huisjes die er stonden, niet tot de beste en geriefelijkste hebben behoord.

In verband met wat Pater Euwens daaromtrent schreef betreffende Pietermaai, kan gevoegelijk, aan de hand van evengenoemd kaartje ook voor Scharloo worden aangenomen, dat de eerste huizen of huisjes tussen 1673 en 1753 werden opgetrokken, want in 1753 en wel op 7 Mei werd bij placaat No. 37 verboden om „voortaan zowel aan de Overzijde der haven als aan de Noordzijde van het Waaigat en langs het Stenen Padt nieuwe huizen te bouwen."

De naam Scharloo was toen evenwel reeds in gebruik, niet alleen in de wandeling, maar ook in de rooi- en overdracht brieven of processen verbaal van publieke veilingen.

Volgens venduboek La. B, f° 35, werd op 3 Juni 1756 publiek in veiling gebracht:

„Een opstal van een huys st... (aan) de op een stuk gronds geleegen aan Schar...... (loo tus)

—

4) Deze en verschillende andere omschrijvingen in oude rooien koopbrieven in verband gebracht met een aantekening in het journaal van Gouverneur Lauffer gaven mij zekerheid, dat het tegenwoordige Waaigat, dat vroeger veel uitgestrekter en breder was, in die oude tijd twee namen had. Het Westelijke gedeelte van de monding af heette „Waaygat." terwijl het Oostelijke, dat breder en ondieper was „Awa Chikitoe", bij Lauffer en sommige rooimeesters „Klein Watertje", of ook wel binnenwater werd genoemd.

......schen de huysingen van de Wede. Jacob Stoel...... (en Jan) Theysen, zooals door gem. Wede. Adriaan Ver...... (meulen) is beseten en geposideert volgens de oude ov...... (erdragt) brief daarvan zijnde."

Neemt men nu in aanmerking, dat er tenminste één oudere overdrachtsbrief bestond, die op zijn beurt had moeten zijn voorafgegaan door een „gunning in eigendom" door het bestuur der kolonie, en dat de omschrijving der ligging bij opvolgende overdrachten steeds gelijkluidend werd overgenomen, dan is het aan geen twijfel onderhevig, of de naam Scharloo bestond reeds in de tijd, dat de eerste huizen werden opgetrokken, dus begin 1700 of misschien nog eerder en dat het woord ook toen precies eender werd geschreven als thans. In alle stukken die ik heb kunnen nagaan was de naam correct geschreven, alleen afwisselend met een of twee o's, wat voor mijn betoog van geen belang is. Het stuk boven omschreven is perceel No. 86, Scharlooweg.

Hiermede geloof ik de tweede vraag, die ik mij heb voorgelegd, voldoende te hebben beantwoord. De naam Scharloo, die misschien nog ouder is, werd gemeen goed toen de eerste huizen verrezen, alle met het front naar de „Awa Chikitoe", zoals wij kunnen zien bij de oudste huizen, die er nog staan en waarvan perceel No. 150, met zijn prachtig mooie voorgevel — nu achtergevel — een voorbeeld is.

Daar de Curaçaose archieven naar Nederland zijn overgebracht, blijft ons maar één middel over om nauwkeurig de datum te bepalen, waarop de naam Scharloo voor het eerst in een officieel stuk werd gebruikt en dat is door alle nog bestaande oude koop- en rooibrieven na te gaan, wat practisch een onmogelijkheid is.

Voor mededelingen omtrent oudere acten en schrifturen dan hierin vermeld, houdt de schrijver dezes zich ten zeerste aanbevolen.

En nu komen wij tot de kern der zaak, hoe is de naam ontstaan; waarvan is hij afgeleid: heeft hij steeds zo geluid of is hij een verbastering van „van Charloo"?

Voor een groot gedeelte is het antwoord reeds gegeven. Overal waar men de naam in oude stukken tegenkomt, is er geen verschil in spelling. De oudste acten waarvan ik inzage nam, geven steeds de naam onverminkt terug, zodat men wel kan aannemen, dat een verbastering zo goed als uitgesloten is.

Een uitzondering hierop maakt een verklaring van den rooimeester J. C Schuler, op 21 December 1808 opgemaakt, dus ruim 50 jaar na het hiervoren aangehaalde uittreksel uit het venduboek van 1756 en 35 jaar na de brief van Gouverneur Rodier, in welke stukken de naam „Scharloo" onverminkt voorkomt. Schuler gaf namelijk van een stuk terrein, waarvan de ligging voordien steeds was aangeduid als „geleegen alhier op dit Eyland onder 't Gebergte aan de Noordzijde teegens over deeze fortresse" enz., de volgende omschrijving: „Een woonhuis, pakhuis, regenbakken en verdere gebouwen staande op een betranqueert stuk gronds geleegen alhier op Charlo, bezuiden" enz.

Ook Teenstra schreef in zijn „De Nederlandsche West Indische Eilanden", uitgegeven bij C. G. Sulpke, 1836, „Scharlo, Scharloo of Scharlois".

Opmerkelijk is het, dat deze verminkingen plaats vonden in of na 1808, dus in een tijd, dat de naam Scharloo reeds officieel vaststond. Immers was het omstreeks deze tijd of heel kort daarna, dat de Gouvernements publicaties werden afgekondigd „binnen het fort Amsterdam, in Willemstad, of Pieter Maay, Scharloo en de Overzijde dezer Haven."

Bij de daarop volgende verkoop van hetzelfde terrein op 20 Maart 1815, werd de fout echter door denzelfden rooimeester hersteld en schreef hij „Scharlo."

Zoals het later blijken zal, pleit dit alles eerder tegen, dan voor het ontstaan van de naam uit „van Charloo."

Niemand zal het feit willen ontkennen, dat zeer vele plaatsnamen op ons eiland afkomstig zijn van of ontleend aan personen, die in de oude tijd daar gewoond hebben, zoals wij hiervoren reeds hebben gezien met Pietermaai en Parera en wat verder ook het geval was met Daniel-Dain, Raphael- Raphé enz. Dit echter aannemen als een algemene regel gaat niet op en men moet oppassen zich niet te laten verleiden alle namen die enigszins overeenkomen met die van oude bewoners, zonder nauwkeurige studie als daarvan afgeleid te beschouwen. Reeds van Grol, in zijn „De Grondpolitiek in het Westindische Domein der Generaliteit", waarschuwt tegen een dergelijke, soms als voor de hand liggende verklaring.

Om een voorbeeld te geven hoe voorzichtig men moet zijn met het trekken van conclusies, moge het volgende dienen.

In het tweede district, aan de weg om het Schottegat, vroeger ook naar Brievengat, Ronde Klip en elders, ligt het tuintje „Bona Vista", meer bekend onder de naam van „Bever". Deze naam zou het gekregen hebben, doordat een zekere Dr. Beevers, als eigenaar een groot gedeelte van zijn leven daar had doorgebracht, in het begin der vorige eeuw. Vlak naast het woonhuis bevinden zich, zo men de graven op Beth Haim uitschakelt, de oudste twee graven van Curaçao, waarvan een van Thomas Pietersz, overleden op 3 Februari 1697. Hij was Cornet over de ruiterij en Bever zou dan het voormalige Ruyterpost zijn geweest. Wat wil nu het geval? Thomas Pietersz liet bij zijn overlijden twee dochters na, Catharina weduwe van Ds. Beys en Johanna, later getrouwd met Pieter Beek. Bij de verdeling van de boedel op 1 Juni 1717, werd aan eerst genoemde dochter onder meer toegewezen:

„Een stuk grond genoemt de Beeverthuyn met privilegie......... leggende tusschen de plantagies van Mej. de Wede. Wm. Siewers en de Heer Jacomo van der Westen, wat hooger op de Wegh nae de Ronde Klip off Brievengat."

Klaarblijkelijk dus de „Bever", die wij nu kennen en waar de erflater begraven ligt. Echter is de mogelijkheid niet uitgesloten, dat de huidige plantage of villa Bever niets anders met de oude Beverthuyn gemeen heeft dan de naam, (en dit nog voor een deel) die zij overgenomen heeft, toen de oude Beverthuyn de zijne aflegde om een nieuwe aan te nemen, daar de naam meer geëigend lijkt voor een moerassig stuk grond aan het Schottegat, zoals Suikertuintje of Pos Cabaai, dan Bever.

Hieruit ziet men, dat het in zeer vele gevallen niet alleen moeilijk, maar soms zelfs onmogelijk is om achter de ware oorsprong van plaatsnamen te komen hoe eenvoudig en gemakkelijk ons de oplossing anders op het eerste gezicht ook toeschijnt.

Maar om op ons onderwerp terug te komen: het is naar mijn mening geheel en al uitgesloten, dat in zulk een korte spanne tijds van, laten wij zeggen om royaal te zijn, veertig jaar, de naam „van Charloo" reeds zodanig verbasterd kon zijn tot Scharloo om in officiële stukken te worden gebruikt. Men moet niet vergeten, dat de naam Pietermaai vóór begin 1800 slechts sporadisch voorkwam in officiële stukken.

Omstreeks het jaar 1713 woonde op Curaçao, de juiste wijk of plaats is niet bekend, een zekere Pieter Claes van Charloo. Zijn naam komt nergens anders voor dan op een lijst van aangeslagenen in de contributie tot afbetaling van de brandschatting door Cassart Curaçao opgelegd in Maart van datzelfde jaar en wel voor het bedrag van Ps. 20.—.—, het minimum. De gemiddelde aanslag was Ps. 506.50.— bij een maximum per persoon van Ps. 3000.—. In totaal hebben 300 personen bij moeten dragen.

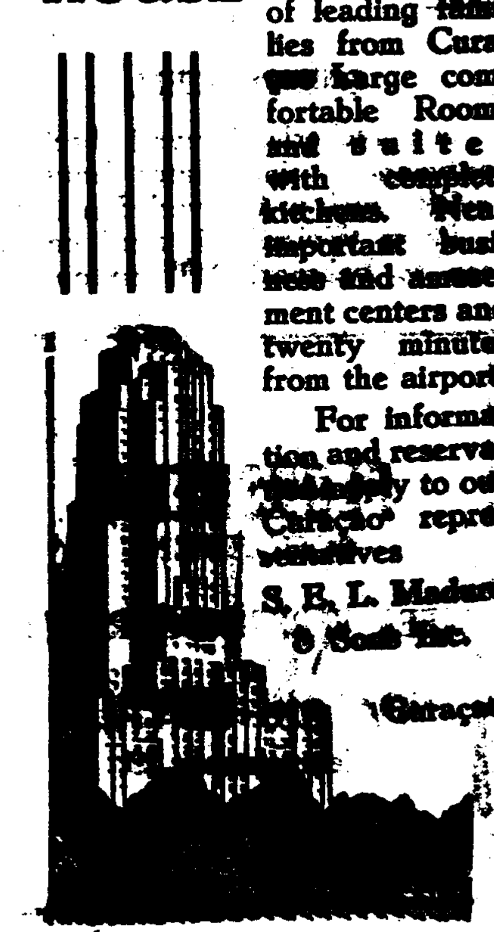
Hieruit valt af te leiden, dat onze Van Charloo niet tot een van de meest gegoede opgezetenen kon worden gerekend. Ook schijnt zijn aanwezigheid op Curaçao niet van lange duur te zijn geweest, want op de belastinglijst van 1735 komt de naam niet meer vóor, evenmin als op de lijsten der „Gereformeerde ledematen binnen Curaçao" van 23 December 1730. Is het dus niet al te gewaagd zijn naam te willen koppelen aan het ontstaan van de naam Scharloo, evengoed als het te gewaagd zou zijn, om die van Pieter Mooy, wiens naam eveneens op dezelfde lijst voorkomt, te koppelen aan Pietermaai, na alles wat wij hieromtrent weten?

Zelfs indien wij dit voor een ogenblik mogelijk achten, is het dan aannemelijk, dat de naam „Van Charloo" in minder dan veertig jaar, naar alle waarschijnlijkheid zelfs veel korter, kon zijn vervormd tot „Scharloo"? Maar ook het volgende dient niet te worden verwaarloosd. Namen worden in de volksmond steeds vereenvoudigd, Scharloo wordt Skarlo of liever nog Skalo, Daniel wordt Dain, Rafael wordt Rafé, Pieter de Mey wordt Pietermaai, Brievengat wordt Brievat en zelfs Briat.

In het geval van Scharloo echter, zou dan precies het tegenovergestelde hebben plaats gevonden, in plaats dat „Van Charloo" wordt verbasterd tot „Chaloo", „Galoo", „Jalo" of hoe dan ook, in allen gevalle gemakkelijker voor den Curaçaoënaar om uit te spreken, zou de „Ch", die, noch op zijn Nederlands, noch op zijn Frans uitgesproken, den Curaçaoënaar enige moeilijkheden biedt (vergelijk Jarreau — Charo — Sjaro), verbasterd zijn tot de voor hem uiterst moeilijk te articuleren „Sch", terwijl de „r" vóór de „l" behouden blijft (vergelijk Carlos — Kaloe). Zo iets te eisen van de Curaçaose stembanden zou een onredelijkheid zijn. Iedere onderwijzer zal kunnen getuigen wat voor moeite of het kost om den Curaçaosen leerling de „sch" zuiver te leren uitspreken.

Eerder is het dus aan te nemen dat de naam „charloo" door den rooimeester Schuler gebruikt, een verbastering was van „Scharloo" door een vervanging van de moeilijk uit te spreken sch, door de ch, te meer, daar hij zelf de fout bij de volgende overdracht herstelt.

Hoe is de naam dan ontstaan? Volgens mij zijn twee gevallen mogelijk. Ten eerste, de naam zou aan de plaats zijn gegeven door den een of anderen kolonist afkomstig van het Noordbrabantse dorpje Scharlo, gemeente Waspik. Ten tweede, wat ik eerder vermoed, de naam werd aan de gronden benoorden het Waaigat gegeven nog voordat er huizen stonden en vandaar, dat de omschrijving der terreinen steeds luidden aan Scharloo, dus aan het tot niets geschikte terrein, begroeid met heidestruiken en opgaand kreupelhout, waarop de naam schijnt te duiden (vergelijk Scharwoude en Schardam). Immers wijst scharde op slechte voor niets geschikte heidegrond, terwijl lo bos, bossage of opgaand kreupelhout betekent. (Ermelobos van Irmin). Een heel goede naam voorwaar voor een wildernis van in de droge tijd door de zon verschroeide Wabi-, (acacia tortuosa), Indjoe- (prosopis juliflora), Stokvishout (haematoxylon brasilette) en Kibrahacha (tecoma chrysantha).

CURAÇAOSE SPREEKWOORDEN.

202— Bezoek het huis van je oom niet iedere dag.

203 — Een blinde kan niet opschrijven, wat een stomme hem voorzegt.

204 — Gloria in excelsis Deo in de hemel, de peseta op aarde.

205 — Wie naar raad luistert, zal oud worden.

206 — Met zeer veel moeite kruipt een olifant door het oog van een naald.

207 — Mijnheer „lenen" leeft niet meer.

208 — Prijs jezelf niet vòor het einde van je leven.

209 — Wanneer de kip blij is, gaat de valk er met de kuikentjes vandoor.

210 — In de mond van een leugenaar is het zekere nog twijfelachtig.

211 — Een van te voren aangekondigde oorlog kost geen soldaten.

212 — Alle grote mensen zijn klein geboren.

213 — Een gulzigaard heeft dubbel werk.

214 — Lach in huis en ga huilen in de keuken.

215 — Eer en winst gaan niet samen in één zak.

216 — Je eigen mensen zijn het, die een galg voor je klaar maken.

217 — Als het petekind dood is, houdt het peterschap op.

218 — Als je geen ruzie wilt hebben met de hagedissen, plant dan geen bonen bij de omheining.

219 — Je vrienden zijn vandaag nog vrienden, morgen niet meer.

220 — Als de hemel valt, liggen we er allen onder.

221 — Een vogel is meer waard als hij in het wild vliegt, dan wanneer hij in een kooitje zit opgesloten.

222 — De dood komt bij een vis binnen door zijn hek.

223 — Hij die wil, doet meer dan hij die kan.

224 — Het biggetje vraagt zijn moeder: Moeder, waarom is jouw snuit zo lang? Oh, mijn kind, je komt pas kijken.

225 — Een pond voorzichtigheid is meer waard dan honderd pond wetenschap.

226 — Iedere vogel houdt van zijn nestje.

227 — God slaapt niet.

228 — Bewijs een vriend een dienst en je hebt een vijand gekocht.

229 — Tot eigen nadeel schaft een mier zich vleugels aan.

230 — Een appelboom brengt geen peren voort.

231 — Als de koe dood is, laat zij het werk voor het cadaver achter.

Sport Rubriek.

Officiële Mededelingen

van

„De Curaçaose Voetbalbond"

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag, 17 September 1944:

Competitie B-Klasse:

Scherpenheuvel 1 — Veendam 1 (niet doorgegaan)

Competitie Reserve B-Klasse:

J. Holland 3 — Jong Curaçao 3 0—4.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

STADION

Zaterdag, 23 September 1944: Independiente 1 — J. Holland 1
(om den Stimulansbeker 1944)

Zaterdag, 7 October 1944: Jong Holland 1 — S.U.B.T. 1
(als boven)

Competitie A-klasse.

Zondag, 24 September 1944: Atlanta 1 — Jong Curaçao 1
(Rosario)

Zondag, 1 October 1944: S.U.B.T. 1 — Independiente 1
(afgelast)

Zondag, 15 October 1944: Transvaal 1 — Independiente 1
(Zonruiter)

Zondag, 22 October 1944: Jong Holland 1 — S.U.B.T. 1

Competitie B-Klasse.

Zondag, 8 October 1944: U.S.C. 1 — Caribe 1
(Ercol)

MUNDO NOBO.

Zaterdag, 30 September 1944: Jong Holland 1 — Atlanta 1
(te eigen bate)

Competitie B-Klasse.

Zondag, 1 October 1944: Vitesse 1 — Be Quick 1
(Willems)

Zondag, 15 October 1944: Caribe 1 — Vitesse 1
(v. Rosberg)

Competitie Reserve A-klasse.

Zondag, 8 October 1944: Jong Holland 2 — S.U.B.T. 2
(Visser)

Zondag, 22 October 1944: Atlanta 2 — Jong Curaçao 2
(Taytelbaum)

Competitie Reserve B-Klasse.

Zondag, 24 September 1944: D.T.S. 2 — Scherpenheuvel 2
(De Haay)

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-Klasse.

Zondag, 1 October 1944: Scherpenheuvel 1 — U.S.C. 1
(Zonruiter)

Zondag, 22 October 1944: Scherpenheuvel 1 — Veendam 1
(Manuel)

Competitie Reserve B-Klasse.

Zondag, 8 October 1944: Scherpenh. 2 — J. Curaçao 3 *)
(Rog)

Zondag, 8 October 1944: Be Quick 2 — Veendam 2

Zondag, 15 October 1944: Veendam 2 — D.T.S. 2

Aanvang der wedstrijden: voorloopig allen om 4,15 uur, behalve de met *) vastgestelde wedstrijd Scherpenheuvel 2 — Jong Curaçao 3, welke des morgens om 10 uur gespeeld zal worden.

DIVERSE MEDEDEELINGEN:

De vereeniging Transvaal is beboet met ƒ 1.— ingevolge art. 32 lid 3a H.R.

De vereeniging „Independiente" is beboet met ƒ 2,50 (artikel 8 sub 5 R.C.W.).

Aan de wedstrijd voor de Competitie Reserve-B-Klasse Jong Holland 3 — Jong Curaçao 3 op Zondag, 17 September 1944 is deelgenomen door de volgende niet-gerechtigde spelers bij Jong Holland: W. van Hoop en H. Lei. De vereeniging Jong Holland is hiervoor beboet met ƒ 5,— ingevolge art. 11, lid 2, R.C.W.

Inschrijvingen: Ch. A. Fernan en J. M. Luisa als gewone leden bij „Jong Curaçao".
J. Merced als gewoon lid bij „Scherpenheuvel".

Afschrijvingen: M. Leito als gewoon lid van „Jong Curaçao".

Opheffing schorsing: G. Isebia en J. Moesker per 19.9.'44.

Secretariaat: Ingaande 22 September 1944 berust het secretariaat weer bij den 1sten secretaris, den heer J. H. van Werkhoven, Nieuwestraat 8 (Telefoon 1247 en 1080). De diverse vereenigingen worden beleefd verzocht alle bescheiden aan genoemd adres te richten.

Elftal-opgaven: De elftalopgaven voor de maand October 1944 dienen bij den eersten secretaris te worden ingediend uiterlijk 5 dagen vóór den 1sten Zondag van de maand October 1944. Overigens wordt nog verwezen naar art. 8, sub 5 R.C.W.

De diverse vereenigingen worden beleefd verzocht van de daarvoor bestemde formulieren gebruik te willen maken. Deze formulieren zijn bij het secretariaat verkrijgbaar.

HET BESTUUR.